

Somriures

PaLLaSSoS
SeNSE fRoNTeReS

Revista dels socis i les sòcies de Pallassos Sense Fronteres | Època V · Núm 21 | Abril - setembre '21

Editorial: Si tinguéssim cura de la infància

En primera persona:
Yehya Sarris

Projectes:

**Colòmbia, Equador, Líban, Polònia, Togo i Benín,
Zimbàbue i La Mercè**

Foto: Expedició a Zimbàbue ©PSF

Foto: Expedició a Equador ©Diana Díaz | ACNUR

Colòmbia

Fem riure, fem futur!

Artistes: Nacho Camarero, Enrique Patricio, Julia Rosero i Daniel Varón.

Dates: del 22 d'abril a l'11 de maig de 2022.

Actuacions: 20. Públic: 6.500

Omplim d'alegria les escoles més vulnerables de Quibdó.

La passada primavera vam dur a terme la segona gira del projecte 'Fem riure, fem futur' a Colòmbia, concretament a Quibdó, una zona on la seva població és principalment afrodescendent i indígena i, per tant, ha estat històricament segregada, estigmatitzada, violentada i condemnada a l'oblit estatal, encara avui.

L'objectiu d'aquest projecte conjunt amb la Unitat de Crisis de Barcelona (UTCCB) de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) és reduir els efectes de l'estrès posttraumàtic que pateixen la majoria de nens i nenes que han viscut de prop la violència del conflicte armat i del narcotràfic. Aquesta vegada, un equip mixt d'artistes asturians (el Nacho i l'Enrique) i colombians (la Julia i el Dani) han realitzat una vintena d'espectacles per diverses escoles i places d'aquest territori, sempre amb el suport logístic d'ACNUR.

La gira va haver d'acabar abans d'hora perquè es va decretar un 'paro armado' per part del Clan del Golfo, un grup paramilitar del departament del Chocó i altres regions. Aquesta anècdota i moltes altres ens les explicava al blog la Julia, que coneix molt bé el context que es viu en aquesta zona empobrida i violenta de Colòmbia. En paraules textuais seves ens assegurava que *"La gent d'aquest territori és molt alegre i amable, tenint en compte la desigualtat, el terror i la violència a què s'enfronten dia a dia. Aquesta ciutat ens ha captivat amb la seva màgia, però també ens ha sacsejat el cor i les entranyes. Un bell passeig pel Malecón (el riu) pot acabar en l'aixecament d'un cadàver que arriba flotant pel riu o en el plor desconsolat d'una família que busca el seu ésser estimat. Com podem sentir indiferència davant el dolor?"*.

Aquest projecte compta amb el suport de la Fundació Nous Cims.

Foto: Expedició a Colòmbia © PSF

Equador

A la recerca de l'esperança

Artistes: Tortell Poltrona, Luara Mateu i Donald Lehn.

Dates: del 31 de juliol al 12 d'agost de 2022.

Actuacions: 13. Públic: 3.590

Riures i alegria a l'altra banda de l'Atlàntic.

Equador és un dels països de Llatinoamèrica que més persones refugiades ha acollit recentment i el tercer major receptor de persones provinents de Veneçuela, amb més de mig milió de persones en mobilitat humana, segons dades d'ACNUR. També rep població refugiada de Colòmbia i migrants d'altres països de la zona.

En aquest context, organitzacions com ACNUR busquen propiciar la integració entre persones refugiades i migrants i les seves comunitats d'acollida a través d'iniciatives artístiques o culturals. És per això que va demanar a Pallassos Sense Fronteres organitzar gires en aquest país per a visitar les localitats més necessitades de somriures.

En aquesta primera gira l'equip format pel Tortell, la Luara i el Donald han posat el nas i els somriures a les localitats de Quito, Otavalo, Pimampiro, Coca, Guayaquil, Machala i Huaquillas. En total han fet 13 espectacles plens de riure i màgia per a més de 3.500 nens i nenes refugiades. Un altre estiu que el riure no ha fet vacances!

Aquest projecte compta amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona.

Foto: Expedició a Equador ©Diana Díaz | ACNUR

Si tinguéssim cura de la infància

El món té la seva faceta terrible, els seus recorreguts de malson, que es presenten en forma de guerra, de desastre natural, de crisi, de fam... Sovint totes aquestes coses són originades per l'espècie humana, que és liderada principalment per persones sense escrúpols. Això ens pot fer caure en el pessimisme i fer-nos pensar que tots els somnis i les utopies es queden en avantprojectes malmesos que mai arriben a la seva culminació.

Podríem pensar que el món, tal i com l'hem fet, no permet abastar la felicitat. En canvi, l'experiència empírica ens confirma el contrari. La felicitat existeix i, probablement, ha existit sempre, abans dels desgavells generats per l'ambició dels humans sense consciència que controlen la societat. La felicitat ha existit sempre i és fàcil de veure quan fem riure a nens i nenes als llocs on anem. Es materialitza amb la dringadissa de les veus alegres i les rialles de les nenes i nens quan juguen, quan veuen espectacles de circ i pallassos, quan gaudeixen d'una mica de benestar i cura per part dels adults. Llavors allò i això és la felicitat. Ja hi és des del minut zero i només cal tenir-ne cura. Somiem en societats perfectes, ideals, revolucionàries i les tenim tan a l'abast! Només es tractaria de tenir cura de nenes i nens, i de possibilitar la seva felicitat.

La guerra d'Ucraïna ha estat un nou cop contra l'esperança. Allà hi hem estat des del principi, recuperant els somriures dels infants castigats pel

conflicte. La guerra d'Ucraïna és una més. La de Síria ja quasi bé tothom l'oblida, o la del Iemen, Afganistan, Etiòpia i una llarga llista de llocs en conflicte. Ara només hi ha ulls per Ucraïna, però és una guerra més, que t'acaba fent creure que no hi ha esperança, fins que veus nenes i nens riure novament.

La felicitat és forta i és invencible. Passi el que passi tenim la certesa que la seva llavor sempre hi serà disposada a emergir i enterrar d'una vegada l'horror de les guerres. Portem un any en el qual els projectes han assolit una gran intensitat; Líban, Colòmbia, Equador, Zimbàbue, Togo, Benín, Sierra Leone, Polònia, Espanya i, properament, Mèxic. No parem i sovint diem que ens agradaria parar, perquè seria un senyal de que les coses al món van bé i que la nostra feina no és necessària. Però no és cert; ens agradaria no parar mai, i que aquest no parar fos perquè anem als llocs a divertir-nos i a celebrar que els nens i nenes per fi son feliços, i perquè els adults els cuidem i els fem créixer en un entorn saludable i amb tota la cura que necessiten.

Us imagineu un món en el qual només hi hagués una norma inflexible? I que aquesta fos tenir cura i fer feliços a les nenes i els nens?

Car Requena

Gerent i responsable d'operacions de PSF

«La felicitat ha existit sempre i és fàcil de veure quan fem riure a nens i nenes als llocs on anem.»

PROJECTES

Líban

Somriures contra el dolor de la guerra

Artistes: Gisela Martí, Ana Pessoa i Renato Ribeiro.
Dates: del 21 de maig al 7 de juny de 2022.
Actuacions: 25. Públic: 5.281

Riures conjunts amb PSF Brasil a la Vall de la Bekaa.

De tant en tant, les diferents seccions de Pallassos Sense Fronteres d'arreu del món unim esforços per fer projectes conjunts. En aquest cas, l'artista Gisela Martí i dos artistes de PSF Brasil (el Renato i l'Ana) han fet un equip mixt per arrencar rialles a les escoles de la Vall de la Bekaa, en el marc del projecte 'Fem Riure, Fem futur' que desenvolupem conjuntament amb la Unitat de Crisis de Barcelona (UTCCB), de la Universitat Autònoma de Barcelona.

L'objectiu del projecte és reduir la simptomatologia causada per l'estress post-traumàtic que la majoria de nens i nenes refugiats pateix a causa de la guerra de Síria. Ho fem combinant dues teràpies molt efectives: els espectacles de pallassos i les TRTs (*Teaching Recovery Technics*), unes sessions de suport emocional i psicològic que duen a terme amb els seus mestres, els quals han rebut prèviament formació de la mà dels psicòlegs professionals de la UTCCB.

Amb tot, l'equip ha visitat les escoles d'aquesta zona fronterera amb Síria i durant els últims dies també ha fet parada al camp palestí de Xatila, a Beirut. Aquesta ha estat l'última gira de Pallassos Sense Fronteres on ens ha acompanyat el nostre amic Yehya Sarris, que va morir aquest mes de setembre. En aquest número de la revista li hem volgut retre un homenatge no només per la seva bondat i generositat, sinó per tot el suport que ens ha brindat al Líban per fer somriure a la infància refugiada palestina durant tants anys.

Aquest projecte ha estat possible gràcies al suport del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i l'Ajuntament de Barcelona.

Polònia

Seguim donant resposta a l'emergència d'Ucraïna

Artistes: Isaac Rodríguez (Peter Punk), Miner Montell, Dani Cercós, Pepo Rueda, Ester Abad, Alicia Benito, Adrián Zamorano, Gina Segura, Beatriz Garrido (Lola Mento), Sílvia Arriscado, Nacho Morán, Cristina Casadevall, Laura Rodríguez, Vicky Alcaraz, Raquel Martínez, Anna Alavedra.

Foto: Expedició a Polònia ©PSF

Virginia Melgar, Nacho Camarero, Hugo Sánchez i Mateo Martínez.

Dates: del 28 de març al 21 de juliol de 2022 (6 gires consecutives).

Actuacions: 123. Públic: 9.176

Encadenem diverses gires d'espectacles a Polònia per oferir suport emocional a la infància refugiada ucraïnesa.

Des de l'esclat de la guerra a Ucraïna el 24 de febrer de 2022, l'oficina de Pallassos Sense Fronteres va posar en marxa tota la seva maquinària operativa per poder enviar artistes a la frontera polonesa el més aviat possible. La primera gira la vam fer tres setmanes després de l'inici del conflicte (l'explicàvem a l'anterior número de la revista) i d'aleshores ençà han vingut un seguit de 6 gires més. Un degoteig constant d'artistes sense aturador; arribava un equip i, en pocs dies de diferència, s'enlairava un altre.

L'objectiu d'aquest desplegament de pallassos i pallasses era atendre emocionalment a través de la comicitat dels espectacles la població refugiada que acabava d'arribar fugint de les bombes. Durant les primeres gires, les refugiades es concentraven més a les poblacions fronteres i la capital, on dormien en pavellons o el que allà anomenen les 'hales', grans recintes ferrials amb milers de llits i persones voluntàries encarregades de donar cobertura a les seves necessitats bàsiques. A mesura que anaven passant els mesos, en canvi, la població refugiada es trobava més dispersa arreu del territori polonès. Alguns infants ja s'han escolaritzat en escoles públiques i, per això, alguns espectacles els hem fet allà. També hem visitat orfenats, hospitals amb pacients refugiades i locals, centres d'acollida i alguna residència de gent gran.

Durant aquestes sis gires hem realitzat en total 123 espectacles per a 9.176 persones, una xifra que sumada als beneficiaris de la primera gira, suposa un total de més de 10.700 persones les que hem pogut atendre i les que ens han agraït en tot moment la nostra visita. Us convidem a visitar el nostre blog de expedicions (<https://blogclowns.blogspot.com/>) per a que llegiu com ho han viscut en primera persona els diferents equips d'artistes.

Aquest projecte compta amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona, el Circ Cric, el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i l'associació Acircándonos.

Togo i Benín

Al costat dels oblidats

Artistes: Tortell Poltrona, Luara Mateu, Montserrat Trias, Daniel Alonso, Joan Grivé, Lia Bertran i Lluís Pinyot.
Dates: del 8 al 21 de juliol de 2022.
Actuacions: 8. Públic: 567

Somriures contra l'estigma de les malalties mentals.

La malaltia mental a l'Àfrica, com anys enrere a casa nostra, està fortament estigmatitzada. La impotència de la família per fer front a les

Foto: Expedició a Zimbàbue ©PSF

reaccions i actituds incomprensibles i potencialment perilloses per la resta de qui pateix una crisi, la desconeixença de la malaltia o la manca d'accés a serveis psiquiàtrics i medicació, entre altres factors, obliguen a la família a immobilitzar els malalts amb pràctiques força inhumanes, com l'encadenament a arbres, la submissió a exorcismes o l'abandó total al carrer.

Un equip farcit d'artistes provinents del Circ Cric ha recorregut durant tres setmanes els 'oasis d'amour' de l'associació Saint Camille de Lellis, una entitat que fa més de trenta anys que treballa per normalitzar i integrar als seus centres les persones rebutjades per la societat i les seves pròpies famílies a causa de la seva malaltia mental. Aquesta ha estat una gira atípica, amb pocs espectacles i poc públic, però no per això ha estat menys necessària. Hem aconseguit construir un clima íntim i familiar amb totes les beneficiàries dels centres que hem visitat, procurant crear sorpresa, riure i esperança a través de cada joc i cada número.

Al blog, els artistes recalquen el contrast d'emocions que s'hi respiraven abans i després de cada espectacle: *'quan arribàvem a un centre, els malalts ens saludaven educadament, sí, però amb cares neutres o tristes i amb mirades de reüll, sense desconfiança però sense esperança. Quan marxàvem, després de les activitats, l'espectacle, la música i el menjar, els comiats eren eufòrics, estrets i amb gestos forts i sincers, rialles, agraïments, abraçades sinceres. Molt diferent a l'arribada'*. Segur que ells, com nosaltres, mai oblidaran la visita dels PSF i tindran un bon record guardat per sempre.

Foto: Ciutat Meridiana (Barcelona) ©Alex Carmona | PSF

Foto: Expedició a Togo i Benín ©PSF

Zimbàbue

Primers somriures històrics

Artistes: Donald Lehn, Charo Amaya i Javier Romero.
Dates: del 25 d'abril al 10 de maig de 2022.
Actuacions: 15 (11 espectacles i 4 cercaviles).
Públic: 3.419

Actuem per a la infància refugiada del camp de Tongogara.

Un trio de pallassos format pels artistes Donald Lehn, Charo Amaya i Javier Romero, de la cia. Circobaya, aterrava el passat mes d'abril a un camp de refugiats atípic: Tongogara, al nord-est de Zimbàbue. És un camp de refugiats estable; fa tant de temps que està instal·lat que les tendes de campanya han estat substituïdes per precaris edificis on ara habiten els refugiats, la majoria provinents de la República Democràtica del Congo, Burundi i Moçambic, on hi ha una situació de conflicte armat. Aquí els Pallassos Sense Fronteres encara no havíem posat un peu o en aquest cas, un nas. Després de rebre la petició d'ACNUR d'anar-hi a fer riure, no vam dubtar a desplaçar-nos-hi.

La gira ha consistit d'espectacles de circ, clown i molta màgia, i també hem realitzat algunes cercaviles pel camp, fet que ens ha ajudat moltíssim a atraure tot el públic fins a l'escenari, situat a peu de carrer. En total, hem realitzat 15 actuacions per a gairebé 3.500 persones refugiades. Ja tenim ganes de tornar-hi!

I aquí, La Mercè

Una festa sense precedents al barri de Ciutat Meridiana

El passat 25 de setembre vam participar a les festes de la Mercè de Barcelona per quart any consecutiu, amb una jornada maratoniana d'espectacles al Parc de l'Aqüeducte. La festa va començar amb tres cercaviles farcides d'artistes, que van despertar i arregar les veïnes de Torre Baró, Vallbona i Ciutat Meridiana. A dins del parc, el públic assistent va poder gaudir d'un seguit d'espectacles protagonitzats per les companyies expedicionàries de PSF, dels concerts dels grups *Xiula*, *Balkan Paradise Orchestra* i *Barcelona Jazz Orchestra* i, finalment, dels tallers de circ de *Quina Gràcia*, que posaven a prova l'habilitat dels més petits (i dels més grans!).

Ja fa uns anys que la voluntat de les Festes de la Mercè és descentralitzar els actes cap als barris més perifèrics. Enguany, ha sigut especialment bonic perquè és un barri on, durant la pandèmia, hi hem dut a terme projectes de suport emocional per a la infància més vulnerable, i també perquè des del primer minut ens hem implicat al barri treballant colze a colze amb les escoles i entitats de Ciutat Meridiana. A més, com cada any, l'esdeveniment té una vessant solidària, ja que els artistes donen el 30% del seu catxet a l'organització per a que pugui seguir realitzant més projectes internacionals l'any vinent. Gràcies per la vostra solidaritat, artistes!

Foto: Expedició a Líban ©Amar Sokhen | PSF

En record de Yehya Sarris

En aquest número transformem la secció de l'entrevista per retre homenatge al nostre estimat amic Yehya Sarris, que recentment ens ha deixat.

Algunes de les persones de PSF que van conèixer-lo han volgut dedicar-li unes paraules d'agraïment i record.

Des de Pallassos Sense Fronteres volem expressar la nostra més profunda consternació per la marxa de Yehya Sarris. Ell ha estat sempre per a nosaltres una persona excepcional i un exemple d'integritat i de generositat a seguir. Tenim la certesa que al cel serà retribuït de la manera que mereix, i d'una manera semblant a com ell sempre ens va cuidar quan ens va rebre al Líban.

Gràcies al Yehya hem tingut l'oportunitat de compartir el nostre temps i la nostra alegria amb nens, nenes, mares, pares i avis de Xatila, gaudint sempre de la seva preciosa hospitalitat, del seu suport incondicional i de la seva confortable acollida.

Tortell Poltrona, president de PSF

Era migdia i estàvem a l'oficina del Yehya prenent un te verd. Ell va dedicar uns minuts a la gestió de salconduïts per a palestins que volien viatjar a La Meca i després ens va atendre amb tota l'hospitalitat que el caracteritzava. Una estona abans ens havia fet de cicerone per Xatila i havíem fet una visita força completa que ens havia deixat estabornides. De sobte, una rata enorme va treure cap per la porta de l'oficina. El Yehya la va espantar amb un grit enèrgic. La visita del camp ens havia deixat tocades i la rata era com la cirereta del pastís. Les condicions de vida a Xatila eren horribles. Entre l'Ingeborg Porcar, directora de la Unitat de Crisi de Barcelona, i jo li explicàvem al Yehya el projecte conjunt que teníem entre mans en el qual combinàvem metodologies (TRTs i pallassos). Quan vam acabar les nostres sofisticades exposicions ell es va dirigir a mi i em va dir sense embuts; "Molt bé, Car, però quan vénen els pallassos?".

Penso que el Yehya ha estat una de les persones receptores que amb una pregunta tan senzilla m'ha deixat encara més clar el valor de la nostra feina. Li estaré sempre agraïda.

Car Requena, Gerent i Responsable d'Operacions de PSF

Recordo que el 2019, en una actuació que vam fer improvisada per a uns nens i nenes de Xatila, el Yehya va fer un número de màgia. La

il·lusió que li feia, l'energia que transmetia i la lluosor en els seus ulls entremaliats em va revelar clarament quina mena de persona era: es donava en cor i ànima a la causa de fer el possible per millorar la vida dels que l'envoltaven. Gràcies, Yehya!

Miner Montell, artista de PSF

Descansa en pau, estimat amic nostre. Vas ser una gran persona. Que bé que ens vas tractar sempre, amb quantitat i qualitat per a tot. Una pena que mai no vas poder veure la teva terra estimada, per la qual tants lluiten i esperen.

Javier Rey, artista de PSF

Se'ns ha anat un referent, no només per tot el barri de Xatila, també per als pallassos i pallasses sense fronteres. Tan bon punt aterràvem a Beirut, el Yehya ja ens portava l'equip de so, i feia mans i mànigues per concertar un dinar, un sopar, un cafè o el que fos per poder veure'ns, encara que només anéssim un dia de tota la gira a Xatila. Fins i tot el 2022, que no hi vam poder anar per culpa dels protocols de sanitat absolutament difícils de complir a Xatila. Però ell, sempre content, sempre en contacte amb els pallassos i pallasses amb el fervent desig de portar-nos a Xatila, sense perdre mai l'esperança. Ha marxat un bon home! T'estimarem sempre, Yehya! Gràcies per tot i més!

Anna Montserrat, artista de PSF

Estimat Yehya, ahir vaig començar a preparar el full de ruta per als pallassos i pallasses que marxen en uns dies al Líban. A la part de contactes importants està com sempre el teu nom i enlloc del número del telèfon, he posat tres cors. Perquè segur que hi seràs present, només que des d'un altre lloc.

Les meves converses de WhatsApp amb tu eren les més boniques que he tingut mai. A cada gira es repeteix una imatge: una sala amb una taula gran. En aquesta taula esteu asseguts la Wafaa i tu i les pallasses

i pallassos cada vegada diferents, que convideu a casa vostra. Estan els vostres somriures i el menjar deliciós preparat per la Wafaa. Moltíssimes gràcies una altra vegada per la vostra generositat i per crear aquest espai de celebració i alegria. Moltíssimes gràcies, també, per estar sempre atent a tot el que necessitaven els artistes i per la tranquil·litat que sentíem a l'oficina de Barcelona sabent, que en cas que hi hagués qualsevol problema, tu estaries a prop. Moltes gràcies per organitzar els espectacles i ajudar sempre en tot, per quedar amb els artistes en arribar i compartir el primer esmorzar, portar-los i recollir l'equip de música. Mil gràcies per aquell dia en què vas agafar el teu cotxe per portar-los a l'altra punta del Líban, perquè estiguessin més còmodes. I per moltes coses més.

Moltes gràcies per aconsellar-nos alguna vegada que seria millor ajornar un espectacle o la gira sencera, sabent, que allò que més desitjaves era que les nenes i nens que viuen al campament de Xatila poguessin gaudir de les pallassos i pallassos.

Moltes gràcies pel teu suport i el dels teus companys de Xatila quan es va confinar Espanya per la pandèmia. Continuo tenint la teva foto amb la mascareta i el nas de pallasso dibuixat.

Et volia explicar també que tinc gravada al meu cor aquesta imatge: les teves nètes, jugant felices amb els coloms a la Plaça Catalunya, i tu al seu costat mirant-les amb molt d'amor. Ja saps que sempre que passo per la plaça Catalunya, penso en vosaltres. Per a mi, Plaça Catalunya, en realitat, porta el nom de Plaça de Yehya.

T'envio una abraçada molt gran.

Magdalena Staniewicz, tècnica de projectes de PSF

En les meves dues expedicions al Líban, recordo molt especialment els menjars que ens vas oferir la teva dona i tu; boníssims i abundants. Gràcies per la vostra generositat i el vostre compromís.

Raquel Martínez, artista de PSF

La foto de l'equip de futbol és a Beirut, l'any 2012, amb els Mabsutins. És l'equip de Majd al-Krum. El Yehya ens va portar a veure un partit de futbol entre barris palestins, ens va fer seure al costat de les autoritats i ens va lliurar una placa que deia: "Majd el Kurum. Amb molt d'honor i respecte diem moltes gràcies als Pallassos Sense Fronteres". El Yehya li agradava molt el futbol. Era del Reial Madrid (no es pot tenir tot). Sens dubte, és el millor "merengue" que he conegut mai.

En aquest primer viatge, el Yehya ens va portar a Sabra i Xatila. Ens va passejar pels carrers del camp de refugiats i ens va portar davant del monument que recorda la matança de milers de palestins l'any 1982. El Yehya era un lluitador i un defensor dels drets del poble palestí. I era molt "fan" dels Pallassos Sense Fronteres, sempre ens va tractar amb generositat i agraïment per la nostra tasca.

10 anys després, al 2022, vaig tornar-hi amb el Moi Queralt i la Sabine Choucair. El Yehya ens va convidar a sopar a un dels restaurants que hi ha al passeig marítim de Beirut. No se li podia dir que no al Yehya

quan et convidada. No ens va deixar pagar res de res, hospitalitat i generositat palestina al 100%.

Vàrem parlar del caos del Líban, d'Espanya i dels mals polítics, de la corrupció, de gastronomia palestina, del Madrid i del Barça, del Tomàs Alcoverro, del futur i de la vida...

El vaig veure bé, poc m'ho imaginava llavors que ja no ens tornariem a trobar. Tinc un gran record i un gran respecte. Moltes gràcies i bon viatge amic Yehya!

Albert Grau "Denguito", artista de PSF

Fa uns mesos vaig saber del pas a un altre pla del Yehya i tal i com li vaig dir a la Car en el seu moment, agraïxo infinit l'oportunitat que em va donar PSF de conèixer una persona tan generosa, de mirada tan profunda, d'aquestes persones que inspiren en molts sentits. Jo l'admirava. Hi ha persones que admires i aquesta admiració es converteix en motivació cap a la lluita. Vaig aprendre molt d'ell i li agraïxo per tot el que va fer. En definitiva; una persona increïble!

Miriam Crespo, artista de PSF

Expedició al Líban, el 2014. Me'n vaig anar amb Fernando Ballesteros, Javier Rey i Moi Jordana. El Yehya va ser el nostre amic i gran amfitrió. Un dia, ell i la seva família ens van convidar a sopar a casa seva. Havíem actuat al camp de refugiats palestins de Xatila, a Beirut, una mini ciutat laberíntica on hem estat sempre ben rebuts gràcies a ell. Eñ Yehya somiava com tots ells a tornar alguna vegada en pau a la terra dels seus avantpassats. Gràcies per la teva tenacitat, generositat i esperança.

Alicia V. Benito, artista de PSF

El Yehya és el meu amic des que ens vam conèixer a Xatila el 2004, durant el meu primer viatge al Líban com a periodista. Des de llavors va ser el meu guia i el meu protector, a cadascun dels més de deu viatges que vaig fer al país del cedre. Una amistat sincera i eterna. El Yehya era un amic que no feia preguntes: t'abraçava. Quan vaig començar a col·laborar amb Pallassos Sense Fronteres com a logista i després com a director de comunicació, el Yehya es va interessar des del primer minut a poder acostar la feina d'aquests voluntaris artistes a la infància refugiada de Xatila i, també, a la gent gran, de la tercera edat, sense recursos. Durant deu anys va ser un voluntari més de Pallassos Sense Fronteres i va aconseguir que milers de nens i nenes rebessin el bàlsam del riure per ajudar-los al seu dia a dia en un camp de refugiats amb unes condicions de vida veritablement vergonyoses.

El Yehya va fundar i liderava l'associació Majd al-Krum, una ONG a través de la qual coordinava l'ajuda social a centenars de famílies refugiades sense recursos de Xatila. També va crear l'equip de futbol del mateix nom i va impulsar la lliga de futbol entre els catorze camps refugiats palestins del Líban per fomentar l'esport i la fraternitat. Majd al-Krum és el nom del poble a Palestina del qual els seus pares, el 1948,

EN PRIMERA PERSONA

van haver de fugir refugiats a causa de la guerra que es va desfermar després de la creació de l'Estat d'Israel. El poble va quedar arrasat després dels combats i ara, al seu lloc, hi ha una ciutat israeliana. En Yehya, per ser refugiat palestí, tenia prohibida l'entrada a Israel, és a dir, a la terra que va veure néixer el poble palestí. Estava a punt de rebre la nacionalitat sueca i, amb ella, podria haver intentat entrar Israel. Ja no podrà ser possible. Yehya, estaràs sempre a la meua memòria. T'estimo, amic.

Samuel Rodríguez, extreballador de l'oficina de PSF

Els equips de Pallassos Sense Fronteres que viatjaven a Líban acostumaven a concloure la gira a Xatila amb l'ajuda d'en Yehya, que durant molts anys ha contribuït a l'alegria i les rialles dels infants i ancians a través del seu gran cor i amor mutu.

Mentre escric aquestes línies, estic amb un nou equip d'artistes a Líban. Ja estem acabant la gira i ens dirigim cap a Xatila, per honrar Al Hajj Yehya per la seva entrega constant. Ha deixat un gran buit i una gran tristesa per a tots els que l'estimàvem.

Durant el show ha estat present entre nosaltres. Hem actuat a l'últim

lloc on ens va convidar a la gira anterior, amb els avis i àvies, que han recitat l'Al-Fatihah per la seva ànima bondadosa abans de començar i després de les paraules del director del centre.

Ha estat present entre els aplaudiments del públic quan han entrat els pallassos. Ha estat present en cada somriure dibuixat a la cara dels més grans. Ha estat present a través de cada llàgrima de tots els qui el van conèixer. Ha estat present en l'energia dels pallassos que han encomanat el màxim amor cap a la seva ànima i cap al meravellós públic.

La seva presència és gran i real! En Yehya no ens ha deixat, sinó que ha deixat en cadascú de nosaltres un bell record de la seva persona.

Amar Sokhen, logista de PSF al Líban ●

COL·LABORA

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Col·labora amb nosaltres a través de marxandatge, casaments solidaris, xerrades, espectacles, exposicions o iniciatives solidàries. Ajuda'ns a continuar desenvolupant la nostra missió.

Escriu-nos a psf@clowns.org

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

FES UN DONATIU I AJUDA'NS A COMPARTIR SOMRIURES!

**www.
clowns.
org**

@psfewb
 /psfewb
 @psfewb
 payasossinfronteras
 blog.clowns.org

BARCELONA (seu). Pl. Margarida Xirgu, 1 (ed. Teatre Lliure) - 08004
T. 933 248 420 | e-Mail: psf@clowns.org

MADRID (delegació). C/ Montera, 32 5º 9ª - 28013
T. 915 220 177 | e-Mail: psfm@clowns.org